

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Doel en nut Jaarverslag Commissie van Toezicht

1 november 2019

Inhoud

1. Voorstellen en inhoud
2. De aanleiding voor deze workshop
3. Ontwikkeling Informatiegestuurd werken
4. Juridisch kader
5. De rode lijnen uit verslagjaar 2018
6. Tips & good practices uit de jaarverslagen

2. Aanleiding voor deze workshop

- Met ingang van het verslagjaar 2012 plaatst DJI de jaarverslagen op **internet**: <https://www.dji.nl/over-dji/organisatiestructuur/commissie-van-toezicht/jaarverslagen-2018.aspx>
- **Voorheen** bestudeerde de **RSJ** de jaarverslagen
- Toen de RSJ hier enkele jaren terug om capaciteitsredenen mee stopte, heeft de **Klankbordgroep** CvT's dit op zich genomen
- In 2019 is in de Klankbordgroep CvT's afgesproken dat **DJI** deze bestudering uitvoert

3. Naar Informatiegestuurd Werken

- De bestudering door DJI van de CvT-jaarverslagen past in een bredere ontwikkeling binnen DJI
- DJI heeft de ambitie zich te ontwikkelen tot een meer lerende organisatie en wil meer **informatie gestuurd gaan werken**
- Door systematische bestudering van informatie bronnen zoals de jaarverslagen van de CvT's kunnen **trends en ontwikkelingen** worden geïdentificeerd die bij afzonderlijke raadpleging onopgemerkt blijven

3. Naar Informatiegestuurd Werken

- Hiervoor kan DJI gebruikmaken van **interne en externe informatie-bronnen**
- Deze bronnen kunnen reden geven tot nader onderzoek, beleidsagendering of **beleidsverandering** bij DJI
- Het zogeheten cluster **Analyse** bij het **hoofdkantoor** van DJI beschikt over de expertise om dergelijk bronnen-onderzoek uit te voeren
- Vooruitlopend hierop wil ik graag met u in dialoog over het beeld uit de ingestuurde jaarverslagen over verslagjaar 2018

3. Naar Informatiegestuurd werken

Externe bronnen:

- **Inspecties**, waarvan de belangrijkste de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJ&V): sinds 2016 is dit toezicht voornamelijk *incident-gestuurd*
- De jurisprudentie en jaarverslagen van de **Commissie van Toezicht**
- De advisering en jurisprudentie van **De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming**
- **Wetenschappelijk onderzoek** naar DJI

3. Naar Informatiegestuurd werken

Interne bronnen:

- Onderzoek onder **DJI-medewerkers** waarmee de beleving van het werk-klimaat in de inrichtingen in beeld wordt gebracht
- De **leefklimaatsurvey** wordt elke twee jaar afgenomen onder gedetineerden
- Op het gebied van Safety, Security and Housing worden alle inrichtingen van DJI eenmaal per drie jaar **geaudit**

4. Juridisch kader Jaarverslag

- De onder de beginselenwetten hangende lagere regelingen verplichten iedere CvT om **vóór 1 maart** over hun werkzaamheen verslag uit te brengen aan de Minister en de desbetreffende sector bij DJI
- Aan het niet naleven van (tijdige) verslaglegging door de CvT is **geen consequentie** verbonden; een plicht tot reactie van de zijde van de directie is er ook niet.
- **Vraag: wat merkt u aan follow-up na het uitbrengen van uw jaarverslag? Vanuit Directie, pers of anders?**
- **Vraag: zou u onderling en met DJI in gesprek willen gaan over de rode lijnen uit uw jaarverslag?**

5. De rode lijnen uit verslagjaar 2018

- De meeste CvT's hebben het jaarverslag ingezonden bij DJI
- Een deel zond het verslag in vóór 1 maart

5. De rode lijnen uit verslagjaar 2018

- Problemen met de werking van de ingevoerde digitale tool **ESWF**, gebruiksonvriendelijkheid, beschikbaarheid van devices en internetverbinding
- Toename bijstand door **advocaten**
- **Hoeveelheid** klachten: meestal toename maar ook her een der afnames, waarvan niet altijd direct de oorzaak bekend is

5. De rode lijnen uit verslagjaar 2018

- Toename **problematiek** gedetineerden, LVB en psychische stoornissen (Gevangeniswezen)
- Toename invoer **contrabande**
- Hogere **werkdruk** personeel en personeelskrapte

5. De rode lijnen uit verslagjaar 2018

- Meer **iso-plaatsingen** (uitzondering: PI Middelburg)
- **Winkelproblematiek**
- **Kwaliteit** motivering besissingen: feitelijkheid. En (tijdigheid) van verweerschriften
- **Bemiddeling** leidt tot meer intrekking van klachten

5. De rode lijnen uit verslagjaar 2018

- Hoge doorlooptijd: **rogatoir verhoor** wordt altijd als een oorzaak genoemd
- **Enkelvoudige en meervoudige** zittingen: de werkwijze werkt kostenbesparend en efficiënt

6. Tips & good practices jaarverslagen

- Voor nieuwe commissieleden een **introductietraject** onder leiding van een mentor-CvT-lid
- Periodiek een **deskundige** uit het personeel of een belangrijke ketenpartner uitnodigen om over een bijzonder thema te vertellen
- **Zelfreflectie** en leervermogen: intervisie inplannen en toepassen
- De voorzitter heeft met elk van de leden een persoonlijk **evaluatiegesprek** gevoerd

6. Tips & good practices jaarverslagen

- Aantal plaatsingen in **afzondering** bij wijze van straf of maatregel worden bijgehouden, en zijn daarmee jaarlijks te vergelijken
- Eén van de leden is aangewezen om toezicht te houden op de plaatsingen in de **isoleercel**. Dit houdt in dat de isoleerafdeling frequent wordt bezocht en de isoplaatsingen **gemonitord** worden.
- Aan de voorkant worden klachten **gescreend** door secretariaat en een beklagrechters o.b.v ontvankelijkheid. Klachten worden dan buiten zitting afgedaan. Dat zorgt voor een stuk minder druk op de reguliere en/of extra zittingen
- 1 of meer vergaderingen met het **middenkader** inplannen

6. Tips & good practices jaarverslagen

- **Mondeling afdoen** tijdens zitting levert voordeel op dat aan klager direct, uitgebreid en met redenen omkleed door de voorzitter de beslissing op zijn beklag wordt medegedeeld en werkt naar tevredenheid van betrokkenen werkt
- Een CvT (Krimpen) heeft het initiatief genomen voor het organiseren van een gezamenlijke **bijeenkomst** met directie, afdelingshoofden en de Commissie omtrent het onderwerp **bemiddeling**

6. Tips & good practices jaarverslagen

- Bemiddelen: sturen op het **niet-ontvankelijk** verklaren van klachten indien door de gedetineerde is aangegeven dat hij zijn klacht niet **eerst besproken**
- Commissieleden **delen** hun **wijze van bemiddelen** onderling meer dan voorheen **ter lering**
- De maandcommissaris stimuleert de gedetineerden om problemen in de inrichting **op een zo laag mogelijk niveau op te lossen**; in eerste instantie op de afdeling waar het probleem speelt
- Om de bemiddeling zo effectief mogelijk te laten zijn, worden in een **intervisiebijeenkomst** ervaringen uitgewisseld

6. Tips & good practices jaarverslagen

- Een commissielid heeft gedurende het verslagjaar drie keer een Multi Disciplinair Overleg (**MDO**) bijgewoond
- Vanuit de Commissie van Toezicht is structureel iemand tijdens de **Gedeco** vergaderingen aanwezig
- Het werken met **portefeuilles** is geëvalueerd. De conclusie was dat het werken met portefeuilles als **zinnig en efficiënt** werd ervaren

6. Tips & good practices jaarverslagen

- **Veelklagers:** er wordt afstemming gezocht met afdelingshoofd en/of directie en nagegaan of het wenselijk is om een **vaste contactpersoon vanuit de Commissie van Toezicht** in te zetten of er wordt naar andere constructieve oplossing
- Door de commissie van toezicht (Vught) is in het kader van de nadere professionalisering een **proces-reglement** opgesteld
- De leden van de commissie hebben in tweetallen in de avond een **onaangekondigd bezoek** aan alle groepen in de inrichting afgelegd. Er werd **meegegeten** op de groepen en de leden hebben **onbevangen** kunnen **spreken** met jeugdigen en groepsleiding

6. Tips & good practices jaarverslagen

- De commissie heeft tezamen met de afdelingshoofden een **cursusdag** over de **BJJ** gevolgd. Hierbij is ook aan de orde gekomen hoe de commissie naar de beklagzaken kijkt en hoe de afdelingshoofden dat doen
- Een aantal leden hebben op deelgenomen aan een training **bemiddelingsvaardigheden**
- Bij (a-) **dwangbehandelingen** acht de CvT het van meerwaarde om de **behandelend psychiater** ter zitting uit te nodigen om een en ander toe te lichten dan wel te verduidelijken

6. Tips & good practices jaarverslagen

- De CvT heeft input geleverd voor de **herziening** van de **kliniekregels** welk tot doel heeft meer duidelijkheid en evenwicht te scheppen in de verhouding tussen kliniek en patiënten waarmee (vermijdbare) **klachten** kunnen worden **teruggebracht**